

M. R. P.

În numărul 11/1970, semnătura lui Miron-Radu Paraschivescu a apărut pentru ultima dată în revista noastră. Am pierdut o colaborare, pe care prea puține au egalat-o sau o vor putea egala, și un colaborator de neînlocuit, ca prezență, ca prietenie, ca fidelitate, ca spirit, ca tot ceea ce dă, nu doar secretarului de redacție și zătarului, și nu doar pagini scrise, ci întregii reviste și întregii redacții, un suflu și o vâpăie, un adaos de idei, de suflet și de pasiune. Cu oameni ca Miron-Radu Paraschivescu, munca de presă este o bucurie și o noblețe, de fiecare zi, de fiecare clipă.

Spre sfârșitul lui decembrie, juriul de decernare a premiilor revistei „Teatrul” i-a oferit cu o unanimitate rar întâlnită în asemenea împrejurări, premiul de dramaturgie pe anul 1970, pentru comedia sa poetică *Asta-i ciudat!*... Amiciția, dragostea, admirația de care se bucura, au fost cauzele numai ale căldurii sufletești

cu care a fost luată hotărârea. Argumentul alegerii a fost numai valoarea acestei opere, alfit de frumoasă.

Vai, nici o bucurie adevărată nu a putut însoți acest omagiu ! Poetul intrase definitivă în robia suferinței și sub raza morții, sub a cărei corозиune crescîndă, dulcele, liberul și mîndrul lui suris abia mai izbutea să se închege, rar, pe buzele din ce în ce mai albe. L-am văzut de cîteva ori, din ce în ce mai chinuți — și el, și noi — de sinistra zădărnice a simulației de voie bună și optimism, simulație care trebuia să încoroneze, grotesc, străvechi relații în'emeiate numai pe sinceritate, pe cea mai adîncă sinceritate.

La 17 februarie a murit.

Ceea ce pierde revista noastră, prin moartea lui Miron-Radu Paraschivescu, este numai un strop dintr-o mare, grea pierdere pentru poezia, literatura, eseistica și presa noastră, pentru conștiința românească a acestei epoci, în general. Și — cu toate că opera lui literară este dintre cele mai importante ale ultimelor trei, patru decenii — am fi înclinați să afirmăm că cea mai grea pierdere o vom avea de înregistrat în acest din urmă domeniu: al conștiinței acestei epoci.

A fost un comunist. Un comunist din generația imediat următoare generației eroice care a înființat partidul, acum cincizeci de ani. Un intelectual, un scriitor comunist, unul dintre primii formați la școala partidului, de curînd cîtorit și organizat el însuși, și ducîndu-și viața în ilegalitate și clandestinitate. Puterea formativă a Partidului s-a dezvăluit întreagă în educarea, în formarea acelei generații de tineri intelectuali care, în ultimul deceniu dinaintea războiului, au dus lupta cu fascismul, în domeniul culturii, al artei și literaturii. În Miron-Radu Paraschivescu, această putere formativă a dat roade strălucitoare, și mereu mai strălucitoare, pînă în ultima clipă. Puțini oameni din această epocă, puțini scriitori, au știut să exprime, cu atîta armonie, cu atîta convingere, cu atîta profunzime, esența intelectualității comuniste : rigoarea implacabilă a doctrinei, fără dogmatism și sectarism ; libertatea și îndrăzneala ideilor, fără confuzie și fără anarhie ; unitatea frumosului, binelui și adevărului, fără îngustimi scolastice ; patriotismul cel mai patetic, fără megalomanii și refuzuri șovine ; iubirea de oameni și încrederea optimisă în puterea lor nelimitată. Toate acestea, Miron-Radu Paraschivescu le-a învățat și le-a deprins de la comuniști, de la Partid, și a știut să le dea, la rîndu-i, în alcătuirea, în scrisul și în toate manifestările sale, o excepțională forță convingătoare, cuceritoare. Prin aceasta, el însuși a „format”, a fost un formativ. În ciuda ororii lui feroce de pedanterie, a neschimbatului său temperament de „băiat”, a simplității și modestiei sale, uneori de-a dreptul exagerate, Miron-Radu Paraschivescu a fost un învățător, un pedagog, un apostol. Totdeauna între oameni, totdeauna înconjurat de oameni, mai ales de oameni tineri, prietenul nostru — care a cunoscut și atîtea clipe de însingurare și de tristețe — transmitea, orienta, convingea. Influența lui Miron-Radu Paraschivescu a fost foarte puternică, foarte întinsă, și, cu timpul, urmele ei vor fi identificate nu numai în poezia generațiilor viitoare, dar și în conștiința multor, multor oameni, de azi și de mîine, a unor oameni care nu sînt poeți și care nu scriu literatură. Esența și pecetea acestei influențe sînt și vor fi comuniste.

Din cauza condițiilor de apariție ale revistei „Teatrul”, lacrima redacției noastre este printre cele din urmă care pică pe o pagină omagială. De a o fi păstrat, de a o fi strivit atîta vreme între pleoape, am vrea ca ea să ardă hîrtia și să-i pună un sigiliu de scum, — sigiliu a tot ce a trăit și a murit în noi, prin Miron-Radu Paraschivescu.